

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRÁVEDLNOSTI ČR

Praha 18. března 2025
č. j. MSP-82/2025-ODKA-SPZ/2
Počet listů: 2
Přílohy: 2

**Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno**

Věc: obv. O. F. - stížnost pro porušení zákona

Přílohy:

- spis Obvodního soudu pro Prahu 4, sp. zn. 4 T 44/2023
- přípis Policie České republiky, Obvodní ředitelství policie Praha II, Služba kriminální policie a vyšetřování, Odbor obecné kriminality - 8. oddělení pod č. j. KRPA-358177-37/ČJ-2023-001278-Z ze dne 30. 4. 2024

Podle § 266 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), podávám ve prospěch obv. O. F.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 12. 2023, č. j. 67 To 300/2023-111.

Postup před vydáním napadeného rozhodnutí

- 1 Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 31. 5. 2023 pod sp. zn. 4 T 44/2023, byl O. F. (dále též jen jako „obviněný“), uznán vinným přechinem maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, a byl mu uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 3 měsíců, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s ostrahou.

- 2 Proti rozsudku podal obviněný prostřednictvím svého obhájce v zákonné lhůtě odvolání.

Napadené rozhodnutí

- 3 Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 14. 12. 2023, č. j. 67 To 300/2023-111, ve veřejném zasedání konaném 14. 12. 2023 bylo podle § 256 trestního řádu zamítnuto odvolání obviněného, a to proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4, ze dne 31. 5. 2023, pod sp. zn. 4 T 44/2023.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

- 4 Podle § 2 odst. 5 trestního řádu platí, že: „*Orgány činné v trestním řízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v tomto zákoně a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí. Doznání obviněného nezbavuje orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny podstatné okolnosti případu. V přípravném řízení orgány činné v trestním řízení objasňují způsobem uvedeným v tomto zákoně i bez návrhu stran stejně pečlivě okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch osoby, proti níž se řízení vede. V řízení před soudem státní zástupce a obviněný mohou na podporu svých stanovisek navrhopvat a provádět důkazy. Státní zástupce je povinen dokazovat vinu obžalovaného. To nezbavuje soud povinnosti, aby sám doplnil dokazování v rozsahu potřebném pro své rozhodnutí.*“
- 5 Podle § 33 odst. 1 trestního řádu platí, že: „*Obviněný má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, není však povinen vypovídat. Může uvádět okolnosti a důkazy sloužící k jeho obhajobě, činit návrhy a podávat žádosti a opravné prostředky. Má právo zvolit si obhájce a s ním se radit i během úkonů prováděných orgánem činným v trestním řízení. S obhájcem se však v průběhu svého výsledku nemůže radit o tom, jak odpovědět na již položenou otázku. Může žádat, aby byl vyslýchán za účasti svého obhájce a aby se obhájce účastnil i jiných úkonů přípravného řízení (§ 165). Je-li ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, může s obhájcem mluvit bez přítomnosti třetí osoby. Uvedená práva přísluší obviněnému i tehdy, je-li jeho svéprávnost omezena.*“
- 6 Podle § 62 odst. 1 věty první trestního řádu platí, že: „*Nebyla-li písemnost doručena při úkonu trestního řízení, doručuje ji orgán činný v trestním řízení do datové schránky.*“
- 7 Podle § 202 odst. 2 trestního řádu platí, že: „*V nepřítomnosti obžalovaného může se hlavní líčení provést, jen když soud má za to, že lze věc spolehlivě rozhodnout a účelu trestního řízení dosáhnout i bez přítomnosti obžalovaného, a přitom a) obžaloba byla obžalovanému řádně doručena a obžalovaný byl k hlavnímu líčení včas a řádně předvolán a b) o skutku, který je předmětem obžaloby, byl obžalovaný už některým orgánem činným v trestním řízení vyslechnut a bylo dodrženo ustanovení o zahájení trestního stíhání (§ 160) a obviněný byl upozorněn na možnost prostudovat spis a učinit návrhy na doplnění vyšetřování (§ 166 odst. 1); na to a na jiné následky nedostavení (§ 66 a 90) musí být obžalovaný v předvolání upozorněn.*“
- 8 Podle § 202 odst. 4 trestního řádu platí, že: „*Hlavní líčení v nepřítomnosti obžalovaného nelze konat, je-li obžalovaný ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody nebo jde-li o trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje pět let. V případech nutné obhajoby (§ 36) nelze konat hlavní líčení bez přítomnosti obhájce.*“

- 9 Podle § 263 odst. 4 trestního řádu platí, že: „*V nepřítomnosti obžalovaného, který je ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, lze veřejné zasedání odvolacího soudu konat jen tehdy, jestliže obžalovaný výslovně prohlásí, že se účasti při veřejném zasedání vzdává.*“
- 10 Podle § 11 odst. 1 písm. d) zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů: „*Agentura zneprístupní datovou schránku fyzické osoby a podnikající fyzické osoby, a to případně i zpětně, ke dni, kdy byla tato osoba omezena na osobní svobodě z důvodu vzetí do vazby, výkonu trestu odnětí svobody, výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochrany zdraví lidu.*“
- 11 Podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod platí, že: „*Každý má právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Veřejnost může být vyloučena jen v případech stanovených zákonem.*“

Posouzení předmětné věci

- 12 Městský soud v Praze konal veřejné zasedání v nepřítomnosti obviněného, jemuž bylo vyrozumění o konání tohoto veřejného zasedání odesláno do jeho funkční datové schránky, do které se dne 30. 11. 2023 přihlásila tzv. oprávněná osoba (viz Potvrzení o dodání a doručení do datové schránky na č. 1. 101 spisu Obvodního soudu pro Prahu 4, sp. zn. 4 T 44/2023). Obviněný se podle centrální evidence vězňů v té době nenacházel ve vazbě ani ve výkonu trestu odnětí svobody (viz č. 1. 107 spisu Obvodního soudu pro Prahu 4, sp. zn. 4 T 44/2023).
- 13 Následně ale vyšlo najevo, že v době konání veřejného zasedání u Městského soudu v Praze se obviněný nacházel ve výkonu trestu odnětí svobody ve věznici Štýrský Hradec v Rakousku. Z přípisu Policie České republiky, Obvodní ředitelství policie Praha II, Služba kriminální policie a vyšetřování, Odbor obecné kriminality - 8. oddělení pod č. j. KRPA-358177-37/ČJ-2023-001278-Z, ze dne 30. 4. 2024, se podává, že obviněný byl dne 28. 10. 2023 zadržen pro dva skutky krádeže a od uvedeného data byl obviněný držen ve vazbě ve věznici Graz-Jakomini Prison (pozn. věznice Štýrský Hradec v Rakousku).
- 14 Konat veřejné zasedání v nepřítomnosti obviněného lze pouze za předpokladu, že obviněný byl k němu řádně a včas předvolán nebo o něm řádně a včas vyrozuměn. Nestalo-li se tak, nelze veřejné zasedání v jeho nepřítomnosti konat (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2004, sp. zn. 3 Tdo 760/2004, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2018, sp. zn. 7 Tdo 194/2018, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 3. 2019, sp. zn. 8 Tdo 264/2019).
- 15 Z komentářové literatury se podává: „*Je-li obžalovaný ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody v cizině a nelze-li v České republice konat hlavní líčení v jeho nepřítomnosti za podmínek § 202 odst. 2 až 5, pak přichází v úvahu využití některých institutů právního styku s cizinou, zejména vyžádání z ciziny (extradice) podle § 383 a násl., resp. na podkladě příslušné mezinárodní smlouvy, která má podle § 375 odst. 1 přednost (viz též možnost dočasného převzetí vydávané osoby podle § 390), předání obžalovaného do České republiky z jiného členského státu Evropské unie a naopak (§ 405 a násl.) nebo předání trestní věci obžalovaného do ciziny podle § 448, resp. na podkladě mezinárodní smlouvy.*“ (srov. PŮRY, František. § 202 [Přítomnost při hlavním líčení]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní řád. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 2563.). Dále pak z komentářové literatury lze uvést: „*Toto ustanovení zajišťuje ochranu práva obžalovaného na obhajobu, a proto není podstatné, zda a kdy se příslušný soud*

dozvěděl o skutečnosti, že se obžalovaný nachází ve vazbě či výkonu trestu odnětí svobody. Rozhodující je objektivní skutečnost, že obžalovaný vazbu či výkon trestu skutečně vykonává. Je tedy věcí příslušného orgánu činného v trestním řízení včetně soudu, aby si tyto skutečnosti včas ověřil. Jestliže tak neučiní a koná ve věci hlavní líčení v nepřítomnosti obžalovaného, který je ve vazbě či výkonu trestu, je takový postup zejména v rozporu s ustanovením § 202 odst. 4 za předpokladu, že obžalovaný nepožádá ve smyslu znění § 202 odst. 5 o to, aby hlavní líčení bylo konáno v jeho nepřítomnosti. V důsledku tohoto vadného postupu soudu pak obžalovaný nemůže uplatnit svá práva vyplývající z čl. 37 odst. 2 Listiny a z ustanovení § 33 odst. 1, § 36 odst. 1 písm. a) a § 38 odst. 1 (shodně rozhodnutí NS 6 Tz 111/2011 a NS 4 Tz 22/2015).“ (srov. DRAŠTÍK, A., FENYK, J. a kol. *Trestní řád: Komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-2-28]. ASPI_ID KO141_1961CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.).

- 16 Z rozsudku Nejvyššího soudu pod sp. zn. 6 Tz 111/2011 se podává: „Účelem práva obviněného na projednání trestní věci v jeho přítomnosti je zejména zajistit mu reálnou možnost vyjádřit se před soudem k tomu, co mu obžaloba klade za vinu, a k důkazům, na nichž je založena včetně těch, které byly provedeny na jeho návrh. Trestní řád, který uvedené ústavní právo blíže rozvádí, upravuje požadavky na přítomnost obviněného u hlavního líčení, které je těžištěm a vyvrcholením procesu dokazování. Proto bude přítomnost obviněného u hlavního líčení pravidlem, takže je lze v jeho nepřítomnosti provést jen výjimečně, případně je vůbec nelze konat (srov. ustanovení § 202 odst. 2 až odst. 5 tr. ř.)“ (srov. Rozsudek (Rt) Nejvyšší soud ČR – senát ze dne 16.05.2012 sp. zn. 6 Tz 111/2011 - II. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-2-28]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.). I přes to, že ve výše uvedeném rozhodnutí Nejvyššího soudu pod sp. zn. 6 Tz 111/2011 se jednalo o řízení v prvním stupni, a tedy bylo jednáno v rámci hlavního líčení, které je těžištěm a vyvrcholením procesu dokazování, jsem toho názoru, že práva obviněného by měla být zajištěna i v odvolacím řízení.
- 17 Po přezkoumání předmětné trestní věci je třeba konstatovat, že řízení před Městským soudem v Praze trpí závažnými procesními vadami. Městský soud v Praze konal veřejné zasedání v nepřítomnosti obviněného, ačkoliv k tomu neměl splněny zákonné podmínky. I přes to, že obviněnému bylo včas zasláno vyrozumění o konání tohoto veřejného zasedání do jeho datové schránky, nemohl se řádně připravit a vůbec se dostavit k tomuto jednání, neboť vykonával toho času trest odnětí svobody ve věznici Štýrský Hradec v Rakousku.
- 18 Ze shora uvedeného je zřejmé, že veřejné zasedání u Městského soudu v Praze dne 14. 12. 2023 je zatíženo procesní vadou spočívající v tom, že nebyly splněny podmínky pro jeho konání v nepřítomnosti obviněného.
- 19 Na centrální evidenci vězněných osob bylo zjištěno, že obviněný aktuálně vykonává trest odnětí svobody v jiné trestní věci ve Vazební věznici Praha Ruzyně a výkon tohoto trestu má naplánován do 10. 1. 2026.
- 20 Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

Návrh

- 21 S ohledem na výše uvedené si proto dovoluji Nejvyššímu soudu navrhnout, aby:

- 1) Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že usnesením Městského soudu v Praze ze dne 14. 12. 2023, č. j. 67 To 300/2023-111, byl porušen zákon byl porušen zákon v ustanovení § 2 odst. 5 a § 263 odst. 4 trestního řádu v neprospěch obviněného O. F.;
- 2) podle § 269 odst. 2 trestního řádu zrušil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 12. 2023, č. j. 67 To 300/2023-111, a další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a
- 3) podle § 270 odst. 1 trestního řádu přikázal Městskému soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.